

žaloby o plnění. Že se v daném případě nejedná o plnění, není třeba dokazovati a proto § 406 c. ř. s. dle svého znění na daný případ se nehodí; obdoby paragrafu toho bylo by lze užiti na takové případy, které jsou plnění obdobnými. Toho zde však není, jak seznati lze ze srovnání obsahu rozsudku. Při nároku na plnění rozhoduje rozsudek o tom, zdali nárok pozůstává po právu čili nic v době vynesení rozsudku: při sporech o výpovědi vyslovuje dle § 572 c. ř. s. rozsudek, zdali a pokud výpověď se uznává účinnou čili nic, a to výpověď daná, tedy právě ta, proti níž byly podány námitky; neboť podáním námitek se výpověď neodstraní, ona trvá dále až do rozhodnutí sporu, jsouc pouze co do účinnosti do téže doby suspendována. Z toho důvodu dlužno posuzovati platnost výpovědi podle doby, kdy byla podána, a poněvadž dle toho, co shora uvedeno, žalobkyně v den dané výpovědi nebyla oprávněna ku podání výpovědi, nemůže rozsudek vyřknouti, že tato neoprávněnou osobou podaná výpověď se uznává účinnou. Nemůže se pak žalobkyně s úspěchem odvolávati na to, že později (dne 5. ledna 1919) pro ni bylo knihovně vtěleno právo vlastnické k objektu nájemnímu, a to tím méně, když již před tím, totiž dne 4. ledna 1919 byly žalovaným podány námitky proti oné výpovědi. Bylo tedy rekursu žalovaného výhověti.

Čís. 121.

Kdo o své újmě bez svolení příslušného místa (okresního silničního výboru) předsevezme na veřejné silnici něco, co provoz po ní ztěžuje, ručí již z tohoto důvodu třetím osobám za škodu, která jim ze zařízení toho vzešla, třebaž toto bylo účelně provedeno.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1919, Rv II 125/19.)

Žalovaný položil na podzim 1917 přes okresní silnici, bez povolení silničního výboru koleje rolní dráhy od své továrny na pozemky za silnicí ležící k odvezení bahna na pozemky ty. Na silnici byly koleje položeny na fošnách, přes které napříč ležela prkna nepřiléhající těsně k sobě. Vozy po okresní silnici jedoucí musely přejížděti ony koleje. Již v dřívějších letech činil žalovaný tak a to bez úředního povolení a teprve v r. 1917 žádal dne 11. prosince o povolení, jehož se mu dne 15. prosince dostalo. Dne 6. prosince 1917 jel syn žalobcův s vozíkem, v němž byl kůň zapřažený, a, ač jel opatrně a krokem, zůstal kůň při přecházení kolejí jednou nohou ve šterbině vězeti, upadl a poškodil se tak, že musel býti hned poražen. Škodu tím způsobenou zažaloval žalobce proti žalovanému. — Soud první stolice (zemský soud v Opavě) vyhověl žalobnímu žádání, maje za to, že synu žalujícího nelze přičítati žádnou vinu na rehodě koni se přihodivší, za to žalovanému, jenž bez řádného povolení příslušného úřadu učinil zařízení přes veřejnou cestu, jež stěžovalo dopravu a tažný dobytek ohrožovalo. Kromě toho jest na žalovaném, jenž koleje ve vlastním zájmu položil, by bahno z továrny na svá pole mohl rychle a pohodlně dopravit, by škodu vzniklou následkem toho zařízení třetí osobě, která v té příčině viny nemá, každým způsobem nahradil. Kdo zřídil živnostenský podnik, kdo provozuje továrnu,

činí tak na vlastní vrub, nikoli na nebezpečí svého okolí, ba ani odvoláváním se na úřední povolení a koncesi nemůže se této zodpovědnosti sprostíti. Účinek koncese jest jen ten, že podnikatel smí podnik provozovati, byť z toho mohlo pro třetí osoby vzniknouti nebezpečí. Za ohrožování a škody s podnikem spojené jest podnikatel každým způsobem práv. — Odvolací soud (vrchní zemský soud v Brně) odvolání žalovaného nevyhověl, ač k myšlence v důvodech rozsudku prvního soudu projevené, že podnikatel práv jest ze škody, již sousedu zařízením třeba úředně schváleným způsobil, poněvač podnik byť povolený jde na jeho vrub, přisvědčiti nemohl, ježto předpisu § 364 a) obč. z. zde nelze užití, protože nejde o škodu způsobenou podnikatelem sousedu na pozemku. Vina žalovaného záleží však v tom, že položil přes silnici, sloužící veřejné dopravě, koleje, v nichž tažný dobytek mohl zůstat viseti a se poškoditi. To se zde stalo, poněvač kočí jel přes koleje opatrně a romalu a přes to kůň zůstal za nohu viseti a se poškodil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Žalovaný činí s odvoláváním se na dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. rozsudku soudu odvolacího předhůzku mylného právního posouzení věci, poněvač bez ohledu na provinění se žalovaného vyvozuje z předpisu § 1311 obč. zák. jeho závazek k náhradě škody. Staví prý do popředí a neprávem závazek z výsledku (Erfolgshaftung) místo jedině správného a v zákoně kotvícího ručení za provinění (Schuldhaftung). Stanovisko žalovaným hájené bylo by jen tehdy správné, kdyby se byl žalovaný postaral před tím, než koleje na okresní silnici k přejezdu položil, o schválení takového zařízení příslušným silničním výborem. Týž jest oprávněn stanoviti předpoklady všeobecného užívání takového veřejného statku. Svůli-li k tomu, by jednotlivci používali veřejné okresní silnice zvláštním způsobem, v našem případě průmyslový závod položením kolejnic k svému přejezdu, schválí-li týž pro jednotlivce podmínky takového užívání a je-li prokázáno, že podmínkám těm ve všem bylo vyhověno, pak možno všeobecnosti používatí takové okresní silnice jen v mezích daných, tedy tak, v jakém stavu silnice právě se nalézá. Nutno tedy pak každému chodci, jezdcí a povozníku šetřiti při použití takového veřejného statku všech opatrností, jakých schválené, ovšem samo o sobě účelné zařízení vyžaduje. Možno tu pouze poukázati na příklad lokálních drah železných, které nezřídka silnice protínají a kde tedy obecnost silnice s náležitou opatrností používatí musí. V našem případě však dle zjištění soudu prvního, který poukázal na dopis okresního silničního výboru v Opavě ze dne 12. září 1918, — na zjištění tom soud odvolací neučinil žádné změny, — žalovaná společnost kolejní přejezdku zařídila bez zmocnění a schválení majitele veřejného statku a nebylo také v době úrazu zařízení to tímto schváleno. Tím předsevzala žalovaná o své újmě a bezprávně něco, což dojista vedlo ku zatížení provozu po oné silnici, třebas by snad ono zařízení bylo bývalo účelně provedeno. Ono zařízení dle zjištěného stavu věci vedlo ku poškození koně. majetku žalobcova a to bez jeho viny, takže žalovaný již ze všeobecných před-

pisů §§ 1295 a násl. obč. zák. za způsobenou vlastní škodu zodpovídá a na předpis § 1305 obč. zák. odvolávat se nemůže. Ostatně vysvítá z dopisu okresního silničního výboru, že týž ručení za každou škodu kolejnicemi vzniklou od sebe odmítl a uvalil toto na onoho, kdo kolejnice položil. Tedy z tohoto hlediska ručí žalovaný za každou škodu jeho zaviněním vzniklou. S tohoto hlediska možno prohlásiti stížený rozsudek, který ovšem na jiném právním základě vedl k stejnému, pro žalovaného nepříznivému konečnému výsledku, s ohledem na tento za prostý právního omylu, aniž by nutným bylo ještě se obíratí s obsahem dovolání a dovolací odpovědi, který probírá příběh úrazu koně různým způsobem, poněvadž uvedení ta zjištěna nejsou a tím již se vymykají posouzení soudu odvolacího. Bylo proto bezdůvodné dovolání zamítnuto.

Číslo 122.

I společník, jenž není oprávněn zastupovati samostatně veřejnou společnost obchodní, může danou prokuru samostatně odvolati.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1919, R I 130/19.)

K návrhu A, společníka veřejné obchodní společnosti, jenž byl oprávněn zastupovati společnost pouze společně s druhým společníkem B, byla soudem první stolice (krajským soudem v Chebu) vymazána v obchodním rejstříku prokura, udělená dvěma prokuristům, i nebylo rozkladu B-a prvním soudem vyhověno. **Důvody:** Krajský soud přidal se při výmazu prokury k rozhodnutí c. k. nejvyššího dvoru soudního ze dne 17. února 1914, R II 136/14, zapsanému pod č. 233 v repertoři nálezů a uveřejněnému v úřední sbírce pod č. 1539, podle kterého může i ten společník veřejné obchodní společnosti, jenž není samostatně oprávněn zastupovati společnost, o sobě odvolati udělenou prokuru. Neboť navrhovatel byl oprávněn, jakožto společník učiniti návrh na výmaz prokury ve vlastním jméně. To vyplývá z čl. 104 odst. 2, na rozdíl od odst. 1. obch. zák., dále z čl. 118 obch. zák., jenž upravuje pouze účinky udělení a zrušení prokury vůči třetím osobám a vyslovuje zásadně, že se prokura uděluje jakož i zrušuje s právním účinkem vůči třetím osobám, byť se tak stalo pouze jediným, k zastupování společnosti oprávněným společníkem. Že v případě společného zastupování může každý ze společníků k zastupování oprávněných odvolati danou prokuru samostatně, k tomu dlužno tím spíše přisvědčiti, když jest i udělení i odnětí prokury čistě věcí důvěry, z čehož jde, že se prokurista musí těšiti důvěře všech společníků k zastupování oprávněných, že se tudíž jeho ustanovení může státi jedině v dorozumění všech společníků k zastupování oprávněných, jeho odvolání však vycházeti může i jen od jednoho z nich. — **R e k u r s n í s o u d** (vrchní zemský soud v Praze) potvrdil usnesení soudu první stolice z důvodů téhož, obsažených ve vyřízení rozkladu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu B-ovu, poněvadž tu není podmínek, za kterých dle § 16 cí. pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z. možno souhlasná usnesení obou nižších soudů bráti v odpor.